

บทที่ 2

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษา

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การอบแห้งลำไยนั้นเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางประมาณปี พ.ศ.2539 อันเนื่องมาจากภาวะผลผลิตลำไยมากเกินความต้องการของตลาดลำไยสด รัฐบาลจึงให้การสนับสนุนการแปรรูปลำไยขึ้น ซึ่งมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอุตสาหกรรมลำไยอบแห้งในด้านต่างๆ เช่น

พงศกร ทวีสุข (2544) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงาน และปัญหาการดำเนินงานของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมลำไยอบแห้ง ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนรายชื่อของกรมโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2542 จำนวน 27 ราย โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการ การผลิต การเงินและการบัญชี และการตลาด โดยผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ด้านการจัดการ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีการวางแผนการดำเนินงานเป็นแผนระยะสั้น 1 – 3 ปี โดยการกำหนดคนโยบาย เป้าหมายในอนาคต ซึ่งปัจจัยภายในที่ใช้กำหนดแผนงาน ได้แก่ เงินทุน และกำลังการผลิต ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปริมาณวัตถุดิบตามฤดูกาล และความต้องการของตลาด

ด้านการผลิต ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีอัตราการผลิตสูงสุดต่อปีน้อยกว่า 250,000 กิโลกรัม และส่วนมากผลิตลำไยอบแห้งแบบทั้งเปลือกโดยใช้วัตถุดิบลำไยสดที่รับซื้อมาจากแหล่งปลูกทั้งในจังหวัดลำพูนและเชียงใหม่ ในระหว่างการผลิตส่วนใหญ่มีการสุ่มตรวจคุณภาพเป็นประจำตลอดระยะเวลาการผลิต

ด้านการเงินและการบัญชี เงินทุนและแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่เป็นของเจ้าของกิจการ ส่วนการชำระค่าวัตถุดิบพบว่าส่วนใหญ่ชำระด้วยเงินสดหรือเช็ค มีปริมาณเงินสดหมุนเวียนเป็นวัตถุดิบวันละ 100,000 – 300,000 บาท และพบว่าส่วนใหญ่มีการหนี้สินเป็นเงินกู้ระยะสั้น และหนี้เบิกเกินบัญชี

ด้านการตลาด ผู้ประกอบการทุกราย มีการคัดเกรดผลผลิตที่จำหน่าย เป็นเกรด AA , A , B และ C ในการตั้งราคาส่วนใหญ่ ตั้งราคาตามผู้นำตลาด ใช้วิธีการจำหน่ายสินค้าโดยใช้ช่องทางจากผู้ผลิตไปยังผู้ค้าส่ง ผู้ค้าปลีก และผู้บริโภค มีตลาดรับซื้อต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ส่วนที่จำหน่ายในประเทศมีพ่อค้าส่งและพ่อค้าปลีกมารับซื้อไปจำหน่ายอีกทอดหนึ่ง

ปัญหาการดำเนินงาน โดยรวมพบว่ามีปัญหาในระดับน้อย ทั้งด้านการจัดการ การผลิต การเงินการบัญชี และการตลาด ซึ่งปัญหาด้านการจัดการจะมีในเรื่องการวางแผน เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจไม่แน่นอนทำให้คาดการณ์ล่วงหน้าได้ลำบาก และปัญหาการจัดบุคลากรเข้าทำงานเนื่องจากขาดประสบการณ์หรือความชำนาญทำให้เสียเวลาในการฝึกหัด... และปัญหาด้านการตลาดมีปัญหในเรื่องคู่แข่งมีจำนวนมาก

ถนอม คารารัตน์ (2542) ทำการศึกษาถึงรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และ วิเคราะห์ต้นทุน – ผลตอบแทนทางการเงินของอุตสาหกรรมลำไยอบแห้งในจังหวัดลำพูนและเชียงใหม่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ ตลอดจนโอกาสที่จะแข่งขันกับคู่แข่งในตลาดส่งออก อุตสาหกรรมลำไยอบแห้งของไทยในตลาดโลก

โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ข้อมูลการผลิตลำไยอบแห้งของโรงงานสุวรรณพาณิชย์ กิ่งอำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ช่วงฤดูการผลิต 8 สัปดาห์ ในเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม 2540 โดยเป็นการผลิตแบบเตาอบฟืน ไร่นำเข้าจากประเทศไต้หวัน และทำการอบแบบทั้งเปลือก ผลการศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์ต้นทุน – ผลตอบแทนทางการเงินที่อัตราส่วนลดจรรยาละ 15 พบว่าอัตราส่วนผลตอบแทนการลงทุน (B/C Ratio) เท่ากับ 1.034 อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) เท่ากับร้อยละ 46 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 10,292,501 บาท ระยะเวลาคืนทุนอยู่ในปีที่ 4 ซึ่งผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า การลงทุนในอุตสาหกรรมอบแห้งลำไยทั้งเปลือกในจังหวัดลำพูนและเชียงใหม่ โดยเตาอบเกษตรขนาดเล็กมีความเหมาะสมกับการลงทุน

คะนิง โยธาใหญ่ (2541) ทำการศึกษาเพื่อให้เห็นถึงศักยภาพการส่งออกลำไยอบแห้งของไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน แนวโน้มในอนาคต ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการขยายการส่งออกลำไยอบแห้งไปยังตลาดดังกล่าว โดยศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 – 2540

ผลของการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีศักยภาพการส่งออกลำไยอบแห้งไปสาธารณรัฐประชาชนจีน เนื่องจากปัจจัยต่างๆ คือ การเพิ่มขึ้นของพื้นที่เพาะปลูก พื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิต และมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี โดยประเทศไทยส่งออกลำไยอบแห้งไปสาธารณรัฐประชาชนจีน ร้อยละ 90 ของผลผลิตรวม ช่วงการส่งออกขยายตัวมากคือ ปี 2539 – 2540 โดยในปี พ.ศ. 2538 มีปริมาณส่งออก 2,129 ตัน เพิ่มขึ้นเป็น 25,704 ตัน และ 36,432 ตัน ในปี พ.ศ. 2539 และ 2540 ตามลำดับ

สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่ควรแก้ไขในการส่งออกลำไยอบแห้ง ได้แก่ ผลผลิตลำไยสดที่ใช้เป็นวัตถุดิบมีไม่เพียงพอ การขาดแคลนแรงงานในช่วงฤดูการผลิต การขาดเงินทุนหมุนเวียนของผู้ประกอบการแปรรูปรายกลุ่ม และ ปัญหาคุณภาพลำไยอบแห้งที่ไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ ทั้งภาครัฐและเอกชนควรพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตโดยเน้น

การใช้ทรัพยากรการผลิตให้เกิดประโยชน์สูงสุด ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต จัดหาแหล่งเงินทุน อัตราดอกเบี้ยต่ำให้แก่ผู้ประกอบการรายกลุ่ม ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการรายย่อยในแต่ละพื้นที่ และควรเร่งให้มีการจัดตั้งหน่วยงานรับรองมาตรฐานสินค้าลำไยเพื่อการ ส่งออกทุกประเภท

ปิยวรรณ สกุลเจริญ (2539) ทำการศึกษาถึงโอกาสในการขยายตลาดส่งออกลำไยไทย และปัญหาอุปสรรคในการส่งออกในด้านการขนส่ง การกีดกันจากต่างประเทศ สินค้าไม่ได้มาตรฐาน มาตรการกฏระเบียบของรัฐที่เป็นอุปสรรคในการส่งออก โดยศึกษาข้อมูลจากการออกแบบสอบถามเกษตรกรชาวสวนลำไย 85 ราย ผู้รับซื้อลำไยท้องถิ่น 24 ราย ผู้ส่งออกรายใหญ่ของภาคเหนือ 4 ราย รวมทั้งข้อมูลจากเอกสารและรายงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

ผลการศึกษาพบว่า มีโอกาสขยายตลาดส่งออกลำไยไปต่างประเทศเนื่องจากปัจจัยต่างๆ เช่น ปริมาณผลผลิตรวมแต่ละปีมากพอ มีการยืดอายุลำไยโดยใช้สารซัลเฟอร์ไดออกไซด์และลำไยสดไทยเป็นที่นิยมในตลาดผู้บริโภคชาวเอเชีย ส่วนลำไยอบแห้งมีโอกาสส่งออกไปยังตลาดสาธารณรัฐเกาหลี ตลาดฮ่องกง(เพื่อส่งออกไปยังจีน) และผลิตภัณฑ์ลำไยที่ตลาดสหรัฐอเมริกายังมีโอกาสขยายตลาดอีกมาก

สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่ควรแก้ไขในการขยายตลาดส่งออกลำไย ได้แก่ ปัญหาเรื่องการขนส่ง การจัดเกรดให้เป็นมาตรฐานสากล และการส่งออกผลผลิตที่ยังไม่แก่เต็มที่ เรื่องการกีดกันจากต่างประเทศ เรื่องสินค้าไม่ได้มาตรฐานและกฏระเบียบของรัฐที่เป็นอุปสรรคในการส่งออก โดยมีข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ เกษตรกรควรพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต ควรศึกษาหาความรู้ทางการตลาด ผู้ส่งออกควรเน้นคุณภาพสินค้า ภาครัฐควรจัดหาแหล่งเงินทุน สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้แก่เกษตรกรผู้รับซื้อลำไยท้องถิ่นและโรงงานแปรรูปเพื่อกู้ยืมไปทำการผลิต และกระทรวงพาณิชย์ควรจัดตั้งตลาดกลางขายสินค้าเกษตรในภูมิภาคเพิ่มและพัฒนาให้มีการดำเนินกิจกรรมตลาดอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ทฤษฎีต้นทุน

การจำแนกต้นทุน

ในการประกอบกิจการ สามารถแยกต้นทุนที่เกิดขึ้นตามงวดบัญชีออกเป็น 2 ประเภท คือ รายจ่ายลงทุน (Capital Expenditures) และรายจ่ายประจำ (Revenue Expenditures)

รายจ่ายลงทุน คือ รายจ่ายที่จะให้ประโยชน์ต่อกิจการมากกว่าหนึ่งงวดบัญชีและเรียก รายจ่ายประเภทนี้ว่าสินทรัพย์ สำหรับการทำให้รายจ่ายลงทุนในการทำให้รายจ่ายลงทุนได้แก่ ค่าซื้อที่ดิน ค่าปลูกสร้างโรงเรือน ค่าเตาอบ ค่าเครื่องร่อน ค่าวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น

รายจ่ายประจำ เป็นรายจ่ายที่ให้ประโยชน์ต่องวดบัญชีที่รายจ่ายนั้นเกิดขึ้น³ รายจ่ายประจำ ในการทำให้รายจ่ายลงทุนได้แก่ ค่าผลกำไรขาด ค่าเชื้อเพลิง ค่าแรงงาน ค่าบรรจุก๊าซ เป็นต้น วิธีการคำนวณต้นทุน

รายจ่ายลงทุนในปีที่ 0 = ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินทรัพย์ถาวร

รายจ่ายประจำในปีถัดไป = ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อก่อให้เกิดรายได้ในแต่ละปี + รายจ่ายลงทุนในปีที่ 0 ดัดจำหน่าย

หมายเหตุ : รายจ่ายลงทุนในปีที่ 0 หมายถึง เงินสดจ่ายลงทุนในการซื้อสินทรัพย์ถาวรเมื่อต้นงวด ซึ่งถือเป็นรายจ่ายที่จ่ายไปโดยตรงเพื่อการลงทุนถือเป็นต้นทุนของโครงการ⁴

ทฤษฎีผลตอบแทน

ผลตอบแทนจากกิจการ ได้แก่ รายได้จากการจำหน่ายผลผลิต และรายได้จากการขายซาก เครื่องจักรและอุปกรณ์ ซึ่งการประเมินการลงทุนของการทำให้รายจ่ายลงทุนในการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ผลตอบแทนทั้งหมด 3 วิธีด้วยกัน โดยแต่ละวิธีมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. วิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period Method : PB)

ระยะเวลาคืนทุนของโครงการ หมายถึง ระยะเวลาที่กระแสเงินสดเข้าเท่ากับเงินลงทุน โดยระยะเวลาคืนทุน จะแสดงให้เห็นผู้ลงทุนทราบว่าจะเวลานานเท่าใดที่ผู้ลงทุนจะได้รับเงินลงทุนคืนมา การคำนวณหาระยะเวลาคืนทุนสามารถแบ่งได้ 2 กรณีคือ

กรณีที่ 1 เมื่อเงินสดเข้าแต่ละปีเท่ากันทุกปี คำนวณได้จาก

ระยะเวลาคืนทุน = เงินลงทุน / เงินสดเข้าสุทธิต่อปีหลังหักภาษี

กรณีที่ 2 กรณีที่เงินสดเข้าในแต่ละปีไม่เท่ากัน จะคำนวณระยะเวลาคืนทุนโดย

² เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, การบัญชีต้นทุน (กรุงเทพฯ โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523), หน้า 15.

³ เรื่องเดียวกัน.

⁴ เบลูจวรรณ รักษ์สุธี, การเงินธุรกิจ (กรุงเทพฯ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2539), หน้า 195.

การรวมกระแสเงินสดเข้าของแต่ละปีเรียงตามลำดับปีที่ได้รับจนกระทั่งจำนวนเงินรวมทั้งสิ้นจะเท่ากับเงินที่จ่ายลงทุน

2. วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value Method : NPV)

มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ หมายถึง ผลต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตกับเงินจ่ายลงทุนสุทธิของโครงการ โดยจะต้องใช้อัตราส่วนลด (Discount Rate) หรืออัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดหรือต้นทุนของเงินทุน เป็นตัวปรับมูลค่าของเงินรับเข้าหรือและเงินจ่ายออกเป็นมูลค่าปัจจุบันสุทธิ

การคำนวณหาผลตอบแทนที่เกิดขึ้นในอนาคต โดยวิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเกิดจากแนวความคิดที่ว่าเงินมีค่าตามเวลา กล่าวคือ เงิน 1 บาท ในปัจจุบันนี้ย่อมมีค่ามากกว่าเงิน 1 บาทในอนาคต ดังนั้น จึงต้องปรับกระแสเงินสดเข้า (ออก) สุทธิของแต่ละปี ในอนาคตให้เป็นกระแสเงินสดเข้า (ออก) สุทธิที่ได้รับในปัจจุบัน โดยนำปัจจัยดอกเบี้ย (Interest Factor) ตามอัตราส่วนลดหรืออัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดคูณกับกระแสเงินสดเข้า (ออก) สุทธิของแต่ละปี แล้วนำผลลัพธ์ที่ได้มารวมเข้าด้วยกัน จะได้มูลค่าปัจจุบันสุทธิ

การประเมินค่าโครงการลงทุนตามวิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ จะพิจารณาเฉพาะโครงการลงทุนที่มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก เพราะมูลค่าปัจจุบันสุทธิที่คำนวณได้เท่ากับ หรือมากกว่า ศูนย์แสดงว่าอัตราผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนเท่ากับ หรือมากกว่าต้นทุนของเงินลงทุน หรืออัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่ต้องการ ถ้ามูลค่าปัจจุบันที่ได้ต่ำกว่าศูนย์ แสดงว่าอัตราผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนน้อยกว่าผลตอบแทนขั้นต่ำที่ต้องการ โครงการเช่นนี้จึงไม่ควรตัดสินใจลงทุน

สมการที่ใช้ในการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิมีดังนี้

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{[R_t]}{(1+k)^t}$$

⁵ เบญจวรรณ รัชต์สุธี, *การเงินธุรกิจ* (กรุงเทพฯ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2539), หน้า 197.

โดยกำหนดให้

R_t	=	กระแสเงินสดรับ(จ่าย)สุทธิในแต่ละช่วงเวลา
t	=	ปีของโครงการ คือ ปีที่ 0,1,2...n
n	=	อายุของโครงการ
k	=	อัตราผลตอบแทนที่กำหนดหรืออัตราดอกเบี้ย

3. วิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Internal Rate of Return Method : IRR)

วิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง หมายถึง อัตราผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนและเป็นอัตราที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตเท่ากับเงินลงทุนสุทธิของโครงการพอดี⁶ ดังนั้น วิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงจึงเป็นอัตราที่แสดงถึงความสามารถของเงินลงทุนที่จะก่อให้เกิดรายได้คุ้มกับเงินลงทุนสำหรับโครงการนั้นๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ หาว่าค่าอัตราส่วนลดใดที่จะทำให้ค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเป็นศูนย์โดยถือว่าอัตราส่วนลดที่คำนวณได้ก็คือ อัตราผลตอบแทนภายในหรืออัตราผลตอบแทนที่แท้จริงที่ได้รับจากการลงทุนนั่นเอง

สมการที่ใช้ในการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

$$\sum_{t=0}^n \frac{[R_t]}{(1+r)^t} = 0$$

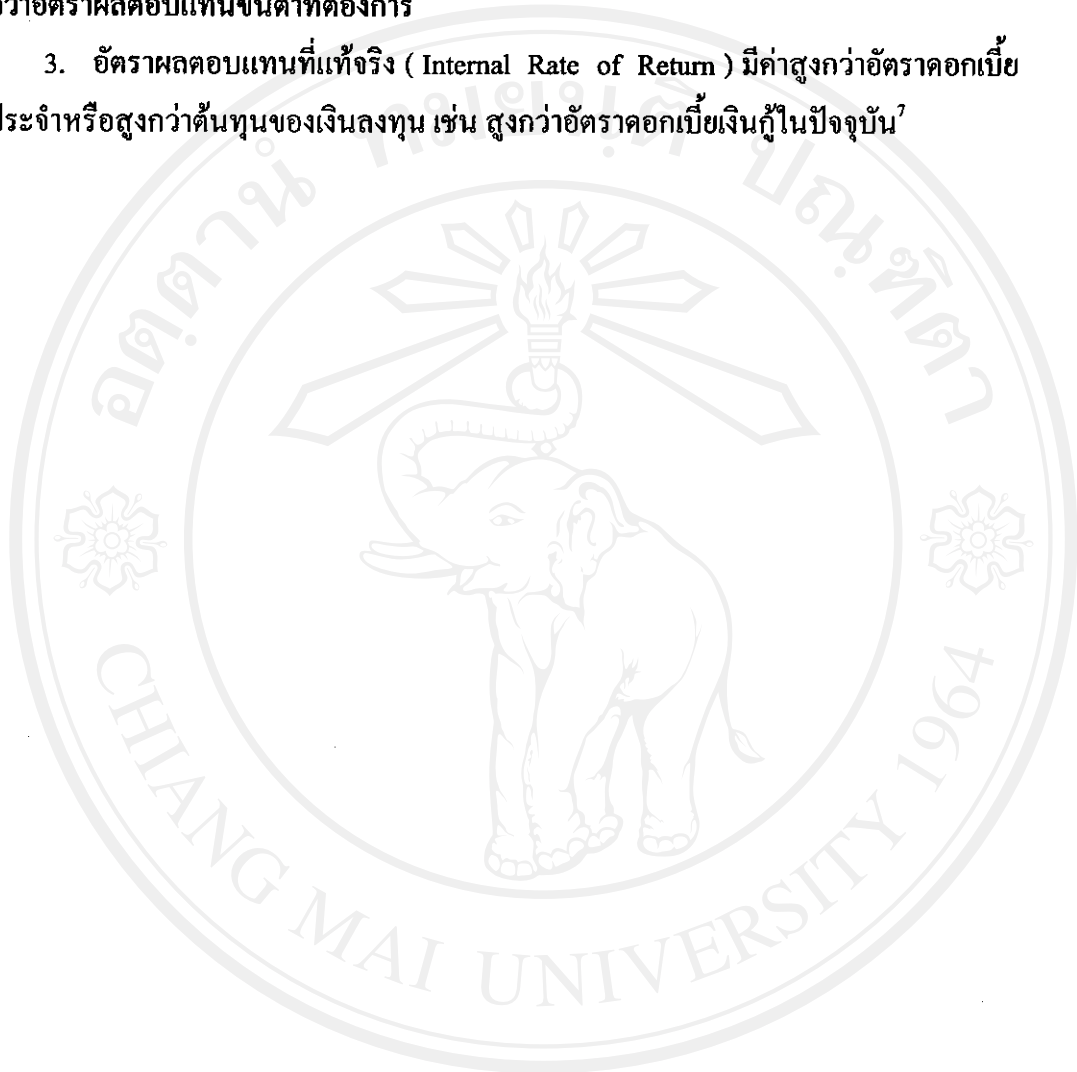
โดยกำหนดให้

R_t	=	กระแสเงินสดรับ(จ่าย)สุทธิในแต่ละช่วงเวลา
t	=	ปีของโครงการ คือ ปีที่ 0,1,2...n
n	=	อายุของโครงการ
r	=	อัตราส่วนลดหรืออัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

การตัดสินใจทางการลงทุน (Investment Decision) หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกโครงการลงทุนว่าควรลงทุนในโครงการนั้นๆ หรือไม่ โดยปกติผลที่ได้จากการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้ถือว่าเป็นผลการวิเคราะห์โครงการที่น่าตัดสินใจลงทุนนั้นคือ

⁶ เบญจวรรณ รักรัตน์, การเงินธุรกิจ (กรุงเทพฯ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2539), หน้า 195.

1. ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) สั้น
2. มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value) มีค่ามากกว่าศูนย์ เพราะมีอัตราผลตอบแทนสูงกว่าอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่ต้องการ
3. อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Internal Rate of Return) มีค่าสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำหรือสูงกว่าต้นทุนของเงินลงทุน เช่น สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในปัจจุบัน⁷

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

---

⁷ เสนาะ ดิยาว และ กิ่งกนก พิทยานุคุณ, *การบริหาร (กรุงเทพฯ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2543)*, หน้า 56.